

Biskoppen over Københavns Stift

Kirkeministeriet

Kære fungerende kirkeminister Morten Dahlin

Det danske samfund er i konstant forandring, og derfor opstår der med års mellemrum behov for at justere stiftsgrænserne, så de afspejler de aktuelle kirkelige, demografiske, økonomiske og organisatoriske realiteter i Danmark.

Den nuværende stiftsstruktur med ti stifter og biskopper er god og nødvendig i forhold til det biskoppelige tilsyn og det arbejde, der knytter sig til embedet som biskop og stiftsøvrighed, men ikke mindst udviklingen i Lolland-Falsters Stift kalder på ændringer, og biskopperne finder på baggrund af biskop Marianne Gaardens afsked og et kommende bispevalg, at det er tid til at foreslå en sådan ændring.

Akt nr.: 3989207

København
Den 13. maj 26

Nørregade 11
1165 København K

Tlf: 33 47 65 00
kmkbh@km.dk

Stiftsstruktur og bispeembede

Stiftsstrukturen kan ikke ses uafhængigt af bispeembedet og stiftsøvrighedens opgaver og funktion. Bispeembedet er i sin kerne kirkeligt, tilsyns- og relationsbåret, hvor myndighed, teologisk ansvar og pastoral nærhed udgør en samlet helhed. Ud over at varetage opgaverne som tilsynsførende leder, teologisk sparringspartner og samlende figur for stiftets menigheder og præster er biskoppen med til at bidrage til de fælles beslutninger, som gælder hele landet og folkekirken i sin helhed. Embedets ledelsesmæssige funktioner, herunder tilsyn og understøttelse, forudsætter en struktur, hvor:

- der er tilstrækkelig nærhed til menigheder og præster
- der er organisatorisk bæredygtighed
- der er mulighed for at løfte både lokale og tværgående opgaver.

De danske stifter er præget af historisk kontinuitet, geografiske forskelle og regionale kirkelige identiteter. Det indebærer, at man ikke alene kan vurdere stiftsstrukturen ud fra administrative eller økonomiske hensyn. Man må tage højde for de konkrete vilkår, hvorunder tilsyn, ledelse og kirkeligt fællesskab udfolder sig på en måde, der understøtter stabilitet og sammenhængskraft.

En struktur med ti stifter understøtter denne opgavevaretagelse ved at sikre både bæredygtig administrativ kapacitet og nærhed i tilsynet.

Et meget lille stift kan dog have vanskeligt ved at opretholde den nødvendige robusthed. I den forbindelse må det konstateres, at Lolland-Falsters Stift i sin nuværende form fremstår som for lille i forhold til

opgaveomfanget. Danmark har gennemgået markante forandringer. Befolkningen har flyttet sig, urbaniseringen er taget til, og de geografiske og økonomiske uligheder er vokset. Befolkningstallet er steget i ni ud af ti stifter siden dannelsen af de nuværende stifter i 1961 - mest markant i Roskilde Stift med en befolkningsvækst på 64 procent. Samtidig har Lolland-Falsters Stift som det eneste oplevet en befolkningsnedgang på 26 procent. Dermed er den strukturelle skævhed, som allerede blev forudset i forbindelse med oprettelsen af Helsingør Stift, med årene blevet stadig tydeligere.

Siden 1969 har samtlige biskopper fra Lolland-Falsters Stift gjort skiftende kirkeministre opmærksomme på, at stiftet er for lille - senest den nuværende biskop Marianne Gaarden.

Allerede da der i 1959 politisk blev truffet beslutning om at oprette et nyt stift i Østdanmark, det senere Helsingør Stift, var man opmærksom på, at stiftsstrukturen burde vurderes på ny. I Folketingets kirkeudvalg enedes man dengang om, at stifternes størrelser skulle evalueres efter fem år, det vil sige i 1964. Denne evaluering og eventuelle revision af stiftsgrænserne har endnu ikke fundet sted.

Biskoppernes arbejde med stiftsgrænser

Ændringer af stiftsgrænser kræver et grundigt forarbejde og mange overvejelser, hvorfor biskopperne har arbejdet indgående med spørgsmålet og prioriteret opgaven. Efter grundige drøftelser er biskopperne kommet frem til følgende otte pejlemærker:

- Kirkelig og teologisk sammenhængskraft
- Nærhed og bæredygtig størrelse
- Ledelses- og styringskapacitet
- Ressourceanvendelse og økonomi
- Retfærdighed og legitimitet
- Identitet og tilhørsforhold
- Fremtidssikring
- Implementerbarhed.

Når stiftsgrænser skal ændres, bør man nøje afveje hensyn til både effektiv organisering og et nærværende, legitimt bispeembede. Dette embede skal fortsat kunne fungere som en samlende instans i en folkekirke, der både er lokalt forankret og nationalt sammenhængende.

Biskopperne er meget bevidste om, at justeringer af stiftsgrænser er en vanskelig opgave, som griber ind i både kirkelige og folkelige forhold, og derfor naturligvis påvirker de implicerede. Ikke mindst for Roskilde Stift, som i forslaget nedenfor afgiver tre provstier. Derfor har arbejdet også

krævet grundige overvejelser og en nøje afvejning af de mange hensyn, der knytter sig til folkekirkens virke.

Biskoppernes forslag

Biskopperne anmoder om, at ministeren tager initiativ til, at Lolland-Falsters Stift udvides og fremover navngives Storstrøms Stift. Det nye stift foreslås at omfatte det nuværende Lolland-Falster Stift og den sydlige del af Sjælland svarende til det tidligere Storstrøms Amt, dvs. Stege-Vordingborg Provsti, Næstved Provsti og Tryggevejlede Provsti inklusive den mindre udvidelse, som dette indebærer. Udvidelsen består af de tidligere kommuner: Haslev, Fuglebjerg og Vallø, der ikke var en del af Storstrøms Amt, men er en del af kommunerne i de tre førnævnte provstier. En sådan struktur vil styrke den samlede opgavevaretagelse og skabe en bedre balance mellem nærhed i tilsynet og bæredygtige organisatoriske rammer – se Bilag 1 ad data for forslaget.

Biskop Ulla Thorbjørn Hansen har dissens i forhold til dannelsen af et Storstrøms Stift:

"Det er min holdning, at der forud for en eventuel beslutning om ændring af stiftsgrænser bør gennemføres ikke bare en officiel høring, men forinden også en samtale blandt de omfattede provstier og menighedsråd både i Lolland Falsters Stift og i de tre provstier, som man nu foreslår adskilt fra Roskilde Stift og lagt ind i et nyt Storstrøms Stift.

Landsforeningen af Menighedsråd, Præsteforeningen og Provsteforeningen bør involveres i samtalen, herunder om de valgte pejlemærker, så alle sider af sagen kan blive grundigt belyst, inden der træffes en endelig afgørelse. De svar, som en sådan proces giver, skal indgå i en større samtale om, hvordan vi samlet finder gode løsninger for Lolland-Falster og resten af folkekirken.

Lolland-Falsters Stift er et lille stift med mange kirker og få indbyggere, men en meget høj medlemsprocent. Stiftet kan efter min mening bevares i sin nuværende form, som alternativ til en nedlæggelse og indlemmelse i Roskilde Stift.

Dette ud fra et nærhedsprincip og ønsket om kirkelig og teologisk sammenhængskraft og ledelses-og styringskapacitet.

Det vil tillige sikre at der fortsat er ti biskopper, til at håndtere de mange tværgående opgaver der påhviler disse.

Der kan videreudvikles et endnu tættere samarbejde mellem Roskilde Stift og Lolland-Falsters Stift, både hvad angår ressourceanvendelse og økonomi, præster og medarbejdere. Et samarbejde, der allerede er godt i gang."

Ulla Thorbjørn Hansen vil redegøre nærmere for grundlaget for sin dissens i et selvstændigt brev til By-Land og Kirkeministeriet.

Høring

Hvis forslaget vinder fremme, finder biskopperne, at en høring bør finde sted af præster, menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd, hvor de berørte parter får mulighed for at bidrage med erfaringer og perspektiver.

Videre perspektiv

Erfaringerne fra etableringen af et nyt Storstrøms Stift vil kunne bidrage til en mere helhedsorienteret udvikling af folkekirkens organisering.

Sammen med de otte pejlemærker vil erfaringerne herfra kunne anvendes som afsæt for forestående mindre justeringer af de øvrige stifter. En opgave, biskopperne finder nødvendig og gerne vil arbejde videre med frem til udgangen af 2027. Dermed kan erfaringerne fra den her foreslåede strukturændring bidrage til en udvikling af stiftsstrukturen i Danmark

Biskopperne har grundigt overvejet både implementering og kommunikation i forbindelse med en eventuel ændring af stiftsgrænserne. Da processen vil have betydelige organisatoriske, kirkelige og relationelle konsekvenser, bør den tilrettelægges som en samlet, faseopdelt og gennemtænkt indsats med blik for både kontinuitet og de mennesker, der bliver berørt. Det gælder såvel præster og medarbejdere som menighedsråd og lokale fællesskaber, provstiudvalg og stiftsråd.

Biskopperne finder det samtidig væsentligt, at der er formuleret en klar og samlende kommunikation, som kan skabe forståelse, retning og tryghed om ændringen, og indgår gerne i en fælles indsats med ministeriet om gennemførelsen af en ændring af stiftsgrænserne.

Venlig hilsen

Peter Skov-Jakobsen

Bilag 1 – Forslaget i tal.